

Posudek bakalářské práce

Tereza Blažková – Plány obléhání měst Tábora a Brna v době třicetileté války ve světle mezioborového studia, 80 stran, 33 tabulek, 50 obrázků.

Předložená práce sestává ze čtyř hlavních kapitol, členěných dále do menších oddílů a exkurzů, doplněných o seznam literatury a pramenů a bohatou a velmi zdařilou obrazovou přílohu.

V úvodu se autorka velmi detailně věnuje vymezení předmětu studia a ačkoliv krátce, přesto velmi výstižně zachycuje problematiku hodnocení ikonografických pramenů v rámci obecně komparativně pojatého sledování vybrané historické události v kontextu širšího historického celku. Velmi dobré je i vysvětlení metodologie zvoleného postupu, včetně přiblížení charakteru zdrojových pramenů a obecněji pojatých úvah nad změnou mentalit člověka 17. století. Následuje vyčerpávající přehled kartografických pramenů, včetně vysvětlení jednotlivých úskalí při jejich vzniku a následně z toho plynoucích omezení při jejich interpretaci. Takto pojatá je i část věnovaná písemným pramenům. K hlavním přínosům práce však patří terénní výzkum, který je veden zcela v intencích projektu výzkumu bojišť třicetileté války na našem území, jak jej nastavil ve své průkopnické práci doc. V. Matoušek, vedoucí této bakalářské práce. Poněkud doplňkově působí hodnocení významu etnologických pramenů, jakkoliv celou zkoumanou dobu tyto prameny výrazně oživují. Autorka však velmi správně hodnotí jejich možnou vypovídací hodnotu s ohledem na rekonstrukci a interpretaci historických událostí.

Následuje zasazení zkoumaných pramenů do kontextu popisu období třicetileté války, které se opírá o několik prací obecnějšího pohledu na věc. Poněkud zjednodušený pohled na celkovou problematiku tohoto období je patrně dán značnou složitostí pochopení válečného konfliktu evropského i mimoevropského rozsahu a snahou autorky po jednoduchém a krátkém vysvětlení velmi nejednoduchých skutečností. Chvályhodná je snaha po chronologickém rozčlenění této nejednoduché doby, ačkoliv překvapivě není tento základ odrazovým můstkem pro vysvětlení základních klíčových jevů, které lze v dnešní době poměrně jasně hodnotit. V této pasáži se objevují i faktografické chyby, které sice na práci samotnou nemají zásadního vlivu, přesto u takto pojatého výzkumu konkrétních historických událostí působí poněkud rušivě (např. význam volby a korunovace Fridricha Falckého pro osudy stavovských vůdců povstání měl až fatální důsledky, Ferdinand II. nebyl rakouským císařem, generál J. T. Tilly stál po celou dobu počáteční fáze třicetileté války, tedy až do své smrti, v čele ligistického a ne císařského vojska, G. Pappenheim (mimochodem jeden z velkých oblíbenců Albrechta z Valdštejna) byl „pouze“ plukovník, Bernard Výmarský by měl asi velké výhrady k hodnocení své úlohy v tomto konfliktu coby najatého žoldnéře kardinálem Richeulieu atd.). Poněkud lépe se autorka vypořádala s popisem konkrétních historických událostí, ke kterým následně připojila vlastní popis a hodnocení ikonografických pramenů.

Za velmi přínosný považují rozbor a hodnocení jednotlivých vybraných pramenů, provedený velmi detailně a svědomitě, včetně připomenutí vlastních autorčiných pozorování, kterému je věnována třetí kapitola bakalářské práce. Zajímavý je i přístup hodnocení dvojnásobného pádu malého města do rukou nepřítelů, tedy Tábora v r. 1621 a 1648. Výborná je i snaha po propojení kartografického a topografického přístupu s dochovanými relikty po této pohnuté době v podobě archeologických pramenů.

Vysvětlením důvodů a způsobů zpodobením obléhání a dobytí Tábora v r. 1621 pak autorka projevila vysokou míru schopnosti postižení základních jevů problematiky ideologické války, jejíž počátky lze v době počátku 17. století taktéž spatřovat.

Ve velmi podobném duchu je pak autorkou detailně zpracováno obléhání Brna v r. 1645, navíc doplněné o projevy lidové slovesnosti a doklady, které přinesl archeologický vý-

zkum a opětovně Tábora v r. 1648, kde se snaží o postižení rozdílného přístupu autora vyobrazení k dané tématice. Jednotlivé detaily na hodnocených vyobrazeních těchto tří konkrétních událostí jsou doplňovány velmi zdařilou interpretací, často postavenou na zachycení zobrazovaného jevu současnými kartografickými metodami. Za velmi přínosné považují i vhodné vybavení základního textu vysvětlujícími obrázky, které usnadňují orientaci v dané problematice.

Za poněkud zjednodušený opět považují obecný exkurz do dějin válčení v době třicetileté války, kde postrádám konkrétnější vysvětlení důvodů změny nahlížení na válku v moderním smyslu slova a přeměnu strategie válečného hospodářství, které je v našich zeměpisných šířkách spojeno s osobou Albrechta z Valdštejna.

Za výbornou lze považovat pasáž celkového hodnocení jednotlivých vyobrazení v kontextu informací, které přináší pro současný směr bádání o této problematice.

Práci T. Blažkové hodnotím jak po stránce obsahové, tak i formální velmi vysoko, zvláště přínosné je zařazení obrazové přílohy v závěru práce, autorka prokázala velmi dobrý standard při práci s prameny a literaturou. Nezanedbatelný je i její vklad při interpretaci důležitosti využití krajinných reliktních pro poznání konkrétních historických událostí, v tomto případě obléhání města Tábora v r. 1621 a 1648 a Brna v r. 1645 a jejich porovnání se stavem zobrazování v 17. století., podařilo se jí tak naplnit metodiku sledování „minulé“ krajiny, zcela v souladu s metodou výzkumu, kterou používá ve svých pracích vedoucí celé práce, doc. V. Matoušek. Práci lze hodnotit známkou výborná a udělit za ní 49 kreditů.

Kvílice 5.6. 2007

PhDr. Ivana Fridrichová-Sýkorová, Ph.D.